

У навучэнцаў рэспубліканскіх курсаў па падыроўцы кіраўнікоў мастацкай самадзейнасці Міністэрства культуры БССР цяпер гарача праходзіць першы ўрок... Дзесяць месяцаў назад з розным кутком Беларусі на курсы прыехала налі 200 дзяўчат і юнакаў. Вучыліся яны на розных аддзяленнях: драматычным, танцавальным, дыржорскім-харавым і духавым інструментаў. У гэтым годзе яны займаліся па больш ускладненай праграме, чым у папярэднім. Шмат увагі ўдзялялася практыцы: навучэнцы дырыжыравалі хорам, аркестрам, ставілі ўрочыя і п'ес, раз-

Першы ўрок

Тэма п'есы К. Губарэвіча «Першы ўрок» — барацьба за аднаўленне добрага імя чалавеча. Падае нашы дні і ў час вайны. На рэспубліканскім конкурсе на лепшую шматэпизодную п'есу прысуджана другая прэмія. П'еса прынята да пастаноўкі ў Рунінін тэатры БССР імя М. Горькага і ў Гродзенскім абласным драматычным тэатры. Прапаганда чытачам урывак з п'есы.

Веранда невялікага дома. На верандзе Мая і Прышчэпа. Сягоння яны сталі, слухаючы партызанскую песню «Партызанка Галя», запісаную на магнітафон. Песня скончылася. Мая выклочае палкіну.

МАЯ. А гэты співаў у нашым атрадзе? ПРЫШЧЭПА. Ды яшчэ які! Мы ж самі скла-лі я!

МАЯ. А гэты? Уключоце палкіну. Палкіна зайзямля партызанскія часткі... Прочувайце тры-чатыры куплеты. Мая эню выключоце.

ПРЫШЧЭПА. Было і тое... МАЯ. А то вольна... ПРЫШЧЭПА. На гэты раз гучыць лірычная песня. Матэрыял зямлі даваеннай п'есы, а словам партызанскіх падыроўцаў...

ПРЫШЧЭПА. І я ў нашым атрадзе скла-лі! МАЯ. Вясёлыя людзі былі ў вашым атрадзе? ПРЫШЧЭПА. А чаго сумваць... Кажуць, салому еш, а хвост дужай... Прабачце, вы што, з Дома народнай творчасці?

МАЯ. Не, Васіль Паўлавіч. Настаўнік у. Скопчыла ў гэтым годзе ўніверсітэт і праславіў у вас школу.

ПРЫШЧЭПА. Песні выкладзеце? МАЯ. Гісторыю. ПРЫШЧЭПА. А песні вам навошта? МАЯ. З іх і пачуе свае заняткі.

ПРЫШЧЭПА. Гэта па-новаму ўжо, ці я? МАЯ. Не ведаю, Васіль Паўлавіч, па-новаму ці па-старому, а пачуці гісторыю з вашага партызанскага атрада. Я сама — дачка партызана і хачу, каб вучні мае ведалі, чым яны дзеці і ганарыліся сваімі бацькамі.

ПРЫШЧЭПА. Ну што ж... Яно можа і не шкодзіць прыгадваць некаторым атрадам... Бо адны памінаюць забытых, другія не помняць, трэція звыраўляюцца.

МАЯ. І раней, чым прыходзіць сюды, я пабыла ў навакольных вёсках, сабрала сёй-той матэрыял, запісала песні, што пелі вашы партызаны... ПРЫШЧЭПА. Правільна.

МАЯ. А не забаве збору школьнікаў, моладзі, пачуці гэты матэрыял, дзе была база атрада і атрапілі там бязмы, зямлішкі...

ПРЫШЧЭПА. Навошта? МАЯ. Там будзе музей! Там будзе прымаць у п'яніны, у камсамол! Экскурсію з навакольных вёсак наладзім тут, і вы будзеце раскажыць моладзі пра ўсё, што рабіў ваш атрад...

ПРЫШЧЭПА. Чаму — я? МАЯ. Мне казалі быліяшы партызаны ў суседніх вёсках, што з камандавання атрада асталося толькі вы.

ПРЫШЧЭПА. Яно-то так. МАЯ. Таму я і завітала да вас. Мне казалі, што вы на п'есі, значыць, часу хочыце, а раскажыце вучням у вас ёсць пра што.

ПРЫШЧЭПА. Ды я і так, уга, колькі ланарасказваў... Яго толькі якое свата, мяне, раба божага, за рукаў і то ў школу, то на камсамольскі сход, то к п'янінах.

МАЯ. Правільна. Каму ж, як не вам? ПРЫШЧЭПА. Так-то яно так, толькі... трэба ўсё ж сказаць, паколькі вы наважыліся звязаць гісторыю з нашым атрадам, то ці не лепш было б узяць з яе самае, так сказаць, знішчае, раматчынае...

МАЯ. Гісторыя, Васіль Паўлавіч, што тая п'еса? ПРЫШЧЭПА. Прыбаўляць можа і не трэба. А ўбавіць сёбе-тое не нашкодзіць нават і п'еса. А гісторыю тым болей.

МАЯ. Не вучылі крэху іншак? ПРЫШЧЭПА. Гэта — там. А тут — жыццё, якое не лезе ў старонкі падручніка.

МАЯ. Можна і неабавязкова, каб яно мей? ПРЫШЧЭПА. Не ведаю. Толькі на мой розум сённяшняй моладзі больш патрэбны нейкі ізабл. Бо занатад можа ўсё ў газетах пішуць пра рознае паданне. Там заблілі дружнінкі, там зарвалі міліянера і прабілі галаву жанчыне. І хто? Смэрчак, па 16—17 год... А за што? Ды ні за што. Проста напісалі і не ведаюць, куды дурную сілу палезь... Скажы такім горку, часам, праўду, — яны ж узрадуваюцца! Ага, вы ж, бацьці, таксама дзавалілі сёбе сёбе-тое, што ж вы ад нас хочаце? І нічога такому не скажыце... Таму я ў сваіх выступленнях перад моладдзю, шчыра кажучы, не ўсё гавару, што было.

МАЯ. А што было, калі не сакрэт? ПРЫШЧЭПА. І добрае, і бласое. Дык я кажу пра добрае.

МАЯ. А што будзе казаць пра бласое? ПРЫШЧЭПА. Скажыце, каму трэба і калі трэба. Без нас.

МАЯ. А я прышла дазвацца іменна ад вас! ПРЫШЧЭПА. Пра што? МАЯ. Гэта праўда, што кажучы пра Лескаўца?

СЯРОД КНІГ

З ЛЮБОЎЮ ДА ПРЫРОДЫ І ЛЮДЗЕЙ

«П'есменнікам мяне зрабіла любоў да прыроды і людзей», — зазначаў у сваёй аўтабіяграфіі Мікола Лупсякоў. Што гэта так, пераканавалася, чытаючы ягоныя творы...

У новым зборніку апавяданняў — «На берагах Дняпра» п'есменнік застаецца верны сабе — з любоўю піша пра звычайныя людзей, многія старонкі прысвячае роднай прыродзе. Чытаецца апавяданні і нібы робіць разам з героямі падарожжа па Дняпру, — чуеш уздыхі і бульбанне прывівай ракі, усплэскі рыб, крыві чак, квітант буслоў, бачыш агні бакенаў і густыя туманы, нацешу на далёкіх паплавак, варыш рыбацкую юшку і пад гом гомнішча слухаеш не адну цікавую гісторыю бывалага чалавеча. Дзюпр, на берагах ягога адбываецца дзеянне многіх апавяданняў зборніка, дорыць героям творыць не толькі самаўільныя зоры, рапіншныя росы, заледненую цішыню лесных падаў, а яшчэ і радасць цікавых сустрэч з цікавымі людзьмі, а часам — з дзівамі і каханымі.

Многія апавяданні напісаны ад імя героя. Часцей за ўсё героі успамінае тое, што некалі дэдалася яму чужым, бачыць, перажывае. Гаворачы пра мінулае, ён глядзіць на сябе нібы збоку, стараецца цяперашні стан свайго быцця ўражаны і пачуці.

Вось апавяданне «Ід да дуба». Былы пракурор раскажыць сабру пра тое, як у недалёкім, сумнай палачы, гадзі быў несправядліва арыштаваны і зацінуў пудовы чалавек, сакратар райкома партыі Лехерзак. Дачка горкі ўспамінае, а па катрасту апісваецца чароўная майская ноч з непаўторным гу-

М. Лупсякоў. «На берагах Дняпра». Апавяданні. Выдавецтва «Беларусь», Мінск, 1966.

ПРЫГОСЦЮ ПРЫРОДЫ І АДКРЫВАЕ ЁЙ НОВЫ СОН.

Немалою месца ў кнізе займаюць творы пра Вялікую Айчынную вайну. Асэнсоўваючы час і падзеі вайны, М. Лупсякоў піша пра геральд саваднічых людзей у гадзі франскай акупацыі, пра адзін і злучышчы п'ітэраўскіх акупантаў на нашай зямлі. І хоць праішло з тае пары намяла час, перанесенае, перажытае нашым народам не забываецца, дае аб сабе азнаць. У апавяданнях ажываюць і франтавыя ўражаны, шукаюць спалохі агнявых гадоў, спалохі мінулай вайны.

...Чаканюць і ніяк не дачакаюцца бацькі сына, які прапаў недазе бы вестак, — яны вераць, што сын усё-такі вернецца («Бацькі»); цяжка расставата бабы Веры са сваёй каровай, малака якой у гадзі вайны вырагавала бацьчыны дзіця ад голаду («Галка»); разлучыла вайна ўрача Застольнага з каханай даччынай, шмат гадоў мінула, а яму усё роўна бялічца бацьчы, што каханая жыць з нялюбным чалавекам («Джыджы»); Так, паміць сэрца прымушае герою творыць эню і эню перажыць мінулае...

У біяграфічным нарысе, якім адкрываецца альбом, падарэны маладым фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

У біяграфічным нарысе, якім адкрываецца альбом, падарэны маладым фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

ВУЧНЯМ І НАСТАЎНІКАМ

Выдавецтва «Народная асвета» выпусціла альбом-выстаўку «Якуб Колас. Жыццё і творчая дзейнасць» (складальнікі І. Курбека і М. Базарэвіч). Аматыры роднай мовы і літаратуры, асабліва вучні і настаўнікі, даўно чакалі гэтага альбому. І вось, нарэшце, ён з'явіўся на палках кнігарняў, з'явіўся яшчэ на нарадзінін 85-й гадавіны з дня нараджэння народнага пэснера.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

Альбом — багата ілюстраваны дэталі жыцця і творчасці класіка беларускай літаратуры. У ім разнастайныя фотаздымкі, раздрукаваныя карціцы. Ілюстрацыі да твораў, дакументы, якія суправаджаюць тэкставыя матэрыялы.

ПАШКОДЗІЛА АДНАБАКОВАСЦЬ

І вось сустрэча ў дарозе, гутарка з шаферам, цяжкая ноч у машыне, якая абназдайна засела ў лужыне. Гэтая ноч не прайшла для хлапчука дарма. Шмат разоў пасля паўторыць Валерыя слоў шафера: «Ды машыны глядзя дарога — п'еда, а для чалавек... Не ведаю, як каму за яна дзе не падацца». На праваздавля ў машыне! Дарма! Валерыя аргументуе, што ён вядоў сьбе не так, як трэба.

І так у большасці апавяданняў, што сабраны ў кніжцы «Пісьмо да сябра». Падае ў іх падашоца не прамалінейна, а раскрываюцца праз унутранае развіццё характараў героюў. У Шахаўца не робіць у апавяданнях павучальных вывадаў, ён спадзяецца, што вывады зробіць самі чытачы.

І ўсё ж, на мой погляд, гэта — недахоп, што апавяданням не ставе добрай займальнасці, якая б падтрымлівала дзіцячую цікавасць да апісваемых падзей. Творы крэху сумнаватыя...

...Не паспее Міша слухацца на дню яра, як убацьку Сяргея... З яго бледнага твару грамад каціўся пот, эрнікі былі распыраны.

— Там... Там двое забітых... Нашы... — Падбародка яго задрыжэла, і хлопчон не мог больш вымавіць ні слова.

Гэта — з апавесці Я. Курто «Над ярам». Тут падае напружаныя, багучы адна за адной.

Нашы разведчыкі ў тыле ворага. Кароткія і Савецкі лейтэнант цяжка паранены. Трое хлапчукоў — Міша, Валодзя і Сяргей — пераносіць яго ў вёску, хаваюць. Яны ходзяць у лес, за яе рожкіч варожую суваць, выкрываюць адрэзніцу Сароціну.

Падзеі, як бачыць, хапіла ба на тоўстую кнігу. Я. Курто раскажыць пра ўсё сістэма, без падрабязных малаюнкаў побыту,

карцін прыроды і, на жаль, без ярых характарыстык персанажаў. І хоць у апавесці ёсць шэраг па-сапраўднаму свежых знохад, хоць чытаецца яна з цікавасцю, творы бракуе яркасці і глыбінні вобразаў. Нават галоўных героюў — трох хлапчукоў — можна часам перабытаць.

Апавесці Я. Курто не ставе пэчальнага і напоўненага гэтака жа, як апавяданняў У. Шахаўца — вострага, займальнага сюжэта. І ў тым, і ў другім выпадку аднабакавасць пайшла на шкоду кнігам.

М. ЖЫГОЎКІ.

«Якуб Колас. Жыццё і творчасць». Альбом-выстаўка ў шмале. Выдавецтва «Народная асвета». Мінск, 1967.

Мікола ВАДАНОСАУ.

У прадмове да кнігі С. П. Мэргунскага «Дзяржаўнае будаўніцтва БССР у гадзі аднаўлення народнай гаспадаркі. 1921—1925 гг.» гаворыцца, што гэта — «багаты навукавае і грамадска-палітычнае змяшчэнне, у якім даследаваны «важныя дакументальныя матэрыялы, перажывана частка якага ўпершыню ўводзіцца ва ўжытак».

«Сапраўды, у кнізе шмат спасылкаў на архіўныя крыніцы. Большасць іх прыпадае на фонды Цэнтральнага дзяржаўнага архіва, Кастрычніцкай рэвалюцыі БССР. І таму, хто ведае дакументальныя матэрыялы гэтага архіва, адрозніваецца ў вочы, што аўтар велімі волна абыходзіцца з архіўнымі крыніцамі. Прывадзім некаторыя прыклады.

На стар. 115—116 аўтар сцвярджае, што ў выніку выбары ў мядзювы Саветы ў лістападзе — снежні 1921 г. значна палепшыўся склад выканкамоў Саветаў; чле-

УПЕРШЫНЮ ўводзіцца ВА ўжытак...

намі абласныя і павятовыя выканкамоў былі выбраны 109 камуністаў. Але дакумент, на які спасылаецца аўтар, на жаль, з'яўляецца чаравым (без подпісу і даты) і адносіцца да снежня 1920 года. Імяна тэды былі выбраны не 109 камуністаў, а 294 камуністы, адзін камуніст-анархіст (былі тэды і такія) і 14 кандыдатаў у члены партыі. А склад выканкамоў Саветаў, вядома, палепшыўся ў 1921 г.

На стар. 38—39 аўтар піша: «У першай палове 1921 г. толькі з Уфы было адкамандазавана 200 настаўнікаў...» Але ў дакуменце, на які ён спасылаецца, нічога падобнага няма. Па-першае, не адкамандазавана, а «рытуецца да выязду»; па-другое, не 200 настаўнікаў, а 200 чалавек — настаўнікаў і членаў іх сем'яў; па-трэцяе, не ў першай палове 1921 г. — дакумент датаваны 1 жніўня 1921 г.

С. П. Мэргунскі спрабуе выказаць дакументальна планавы характар дакументу, якія канстатуе факты. Так, на старонцы 257

ён піша, што ў 1925 г. з дапамога сялян было адкрыта каля ста дзіцячых ясляў у сельскай мясцовасці. Але ў дакладзе наркома аховы здароўя БССР ім. І. Барсукова, які ён рабіў 3 красавіка 1926 г., гаворыцца, што ў 1926 г. ў сельскай мясцовасці будзе звыш ста ясляў. Але ці стала іх столькі ў 1926 годзе (а не ў 1925 г., як сцвярджае С. П. Мэргунскі)?

На наступнай старонцы, спасылаючыся на той жа даклад, аўтар піша, што ў 1925 годзе ў Мінску былі адкрыты першыя трохмесячныя курсы для ўдасканалення ўрачоў. Але яны, згодна з дэклерацыяй, былі адкрыты ў 1926 г.

Падобныя недакладнасці ў кнізе Мэргунскага няма. Многія факты, якія выходзяць за хроналагічныя рамкі яго работ, ён «заганяе» ў 1925 год. Але і ў межэжных пераходных фактах і часе не менш. Так, склад сельскіх і мясцовых Саветаў Беларусі па стану на канец 1925 г. аўтар характарызуе дэдадзімі з вядома за 1923 год. Праўда, гэтая зводка

